

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 57 0 Пс 053720 16 Рев
Бања Лука, 09.02.2017. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Росе Обрадовић, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Војислава Димитријевића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице РС – Министарство ..., коју заступа Правобранилаштво Републике Српске Бања Лука, против туженог Б. д.д. Б., кога заступа пуномоћник А.И., адвокат из Б., ради исплате дуга, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 053720 16 Пж 2 од 18.5.2016. године, на сједници одржаној 09.02.2017. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Одбија се захтјев тужитељице за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 053720 15 Пс 2 од 04.01.2016. године обавезан је тужени да тужитељици на име главног дуга и на име законских затезних камата исплати износ од по 120.197,72 КМ, на име уговорене камате износ од 14.423,73 КМ те на име трошкова парничног поступка износ од 9.101,70 КМ, док је преостали дио тужбеног захтјева одбијен.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 053720 16 Пж 2 од 18.5.2016. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у досуђујућем дијелу.

Благовремено изјављеном ревизијом тужени побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се оспорена пресуда преиначи тако да се одбије захтјев тужитељице у цјелини или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужитељица је предложила да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овом поступку је захтјев тужитељице да јој тужени по основу уговора о краткорочном робном кредиту исплати одређени новчани износ са припадајућом затезном и уговореном каматом.

У поступку који је претходио доношењу нижестепених пресуда утврђено је: да је Влада Јапана донирала тужитељици одређена средства у циљу помоћи за оживљавање привреде; да су та средства пласирана разним привредним друштвима као крајњим корисницима, а међу њима и туженом; да су парничне странке дана 05.6.1998. године закључиле уговор о одобравању краткорочног робног кредита за увоз у износу од 22 милиона јена и то управо из средстава обезбијеђених од стране Владе Јапана за оживљавање производње код туженог; да је сагласно том уговору тужени имао обавезу да врати одобрена средства у року од 12 мјесеци, уз годишњу камату по стопи од 3%; да је заједно са уговором сачињен и отплатни план по коме се дуг требао вратити у 4 рате, од којих је прва доспјевала 15.01.1999. године, а задња 15.10.1999. године; да је од одобрених средстава тужени искористио износ од 21.445.600 јена што према налазу вјештака финансијске струке одговара износу од 298.965,73 КМ (са обрачунатом каматом); да уговорена камата по обрачуну наведеног вјештака износи 14.423,73 КМ; да је енглеска фирма „Сrown agents“ ангажована ради проналажења добављача робе и реализације купопродајних уговора; да је туженом испоручена роба у вриједности од 120.197,72 КМ, коју исти није платио тужитељици.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови налазе да су парничне странке биле у уговорном односу по основу уговора о зајму који је дефинисан у одредби члана 557. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), без обзира што је предметни уговор именован као уговор о кредиту, те да је, сагласно томе, тужени био дужан вратити средства добијена по основу тог уговора. С тим у вези ови судови сматрају да није дошло до застаре потраживања будући да се у конкретном случају примјењује општи рок застаре дефинисан одредбом члана 371. ЗОО, а не онај из чланова 372. и 374. истог закона, на којем инсистира тужени.

Тужени у ревизији истиче да се нижестепене пресуде темеље искључиво на налазу и мишљењу вјештака финансијске струке С.С., који је урађен на основу невалидне документације, те да су нижестепени судови пропустили да дају значај чињеници да је тај вјештак камату обрачунао од 07.10.1998. године као дана доспјеха дуга, из чега произлази да је до подношења тужбе на дан 08.01.2009. године (правилно: 30.12.2008. године) истекао и општи застарни рок, због чега је требало усвојити истакнути приговор застаре.

Ови наводи ревизије нису основани.

Нижестепени судови су исправно закључили да уговор закључен између парничних странака има карактеристике уговора о зајму из одредбе члана 557. ЗОО. Стога је исправно примијењено правило из одредбе члана 371. ЗОО које предвиђа општи десетогодишњи рок застаре јер за уговор о зајму законом није утврђен неки други рок.

Предметни уговор је закључен у Бањој Луци између тужитељице као зајмодавца, чије је сједиште у Републици Српској, те туженог као зајмопримца, чије је сједиште у БД. Стога је мјеродавно колизионо право у овом случају право које важи у РС јер се примјењују они прописи који важе у мјесту пребивалишта односно сједишта зајмодавца (правило међународног приватног права које је

изричито прописано и у члану 20. став 1. тачка 8. Закона о рјешавању сукоба закона са прописима других земаља у одређеним односима – „Службени лист СФРЈ“ број 43/82). Зато је другостепени суд правилно закључио да у овом случају општи рок застаре износи 10 година (такав пропис важи у Републици Српској), а не 5 година, сходно пропису који важи у Брчко Дистрикту.

Уговором и пратећим отплатним планом је предвиђено враћање зајма у четири рате, од којих прва доспијева 15.01.1999. године, а задња 15.10.1999. године. Како је тужба предата суду 30.12.2008. године, очигледно је да није заступила застарјелост предметног потраживања. Вјештак финансијске струке је, сходно уговорним одредбама, уговорене камате од 3% годишње обрачунао од дана почетка кориштења кредита, што није противно принудним прописима, али то нема утицаја на рок застаре јер почетак тог рока не тече од наведеног момента већ од доспјелости рата кредита односно зајма (члан 324. став 1.300).

Тужени није доказао да је позајмљена средства вратио, али га нижестепени судови нису обавезали да врати цјелокупан позајмљени износ већ само онај износ у погледу кога је тужитељица доказала да је туженом испоручила средства у складу са уговором. Вјештачењем по вјештаку финансијске струке, чијем налазу и мишљењу тужени није аргументовано већ само уопштено приговорио, утврђена је висина главног дуга те затезних и уговорених камата. Тврдња туженог да се налаз и мишљење вјештака темељи на документацији која није валидна је произвољна и није поткријепљена одговарајућим доказима на основу којих би та документација била доведена у сумњу.

Из напријед наведених разлога ријешено је као у изреци на основу одредбе чл. 248. Закона о парничном поступку (“Службени гласник Републике Српске” број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП).

На основу члана 397. став 1. у вези са чланом 387. ЗПП, овај суд је одбио захтјев тужитељице за накнаду трошкова ревизијског поступка налазећи да ови трошкови нису били потребни за вођење парнице.

Предсједник вијећа
Роса Обрадовић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић